

VELICKÝ ZUB

2 002 m n.m.

(pohľad od Velického vodopádu)

9 d., 29 m, kl. II/III

Velická stena

- ŠTAND
- BORHÁK
- ZLAŇÁK
- FRIEND
- SLUČKA
- KLÚČOVÉ MIESTO

8 d.
29 m
4 B
kl. IV

7 d.
28 m
3 B
kl. III

6 d.
22 m
4 B
kl. IV

4 d.
24 m
5 B
kl. III

3 d.
26 m
4 B
kl. III+

2 d.
19 m
6 B
kl. IV

1 d.
29 m
12 B
kl. IV

Granátový mních

SAMUHEL, kl. IV

BIRKENMAJER - KUPCZYK, kl. V

SZCZEPANSKI, kl. II

JUBILEJNÁ (MURÁR - PALÁŠTY), kl. IV

GROSZ, kl. II

BEDNÁR - ŽDIARSKY, kl. III

1 873 m n.m.

10 min.

KVETNICOVÉ PLIESKO
1 810 m n.m.

drevená klieťka

25 m

10 m

Muraria
KRAJINA NÁDYCHU
www.muraria.sk

25 min. KVETNICA SLIEZSKY DOM →

Deviata dĺžka: kl. II/III, 29 metrov, bez borhákov

Hrebeňom dole do skalného sedielka a následne hore na vežičku, kl. II až III. Štand č. 9 je na vrchole vežičky. (Na celom hrebeni sú výborné možnosti zakladania slučiek, friendov a vklínencov.)

Lezci sa navzájom vidia zo štandov.

Piata dĺžka - traverz so zostupom a výstupom: kl. III+, 10 metrov, 2 borháky

5 m zostup do trávnatého žlabku. Ďalších 5m vystupujeme cez takmer pravouhlé bloky ponad kútik na štand. Od B1 lezieme šikmo doľava hore B2 a potom traverzujeme na kazateľňu, kl. III+. Lezci sa navzájom vidia zo štandov. Zo štvrtého štandu je dobre vidno aj obidva postupové borháky. Piaty štand je približne v rovnakej výške ako štand č. 4. Lezci sa čiastočne vidia zo štandov. Šiesty štand nad pilierikom nie je z kazateľnice viditeľný.

Opis zostupu:

Výstup končí v sedielku, ktorým sa prechádza pod Granátovú vežičku, alebo na pravý pilier Granátovej steny (Kiefer - Samuel, kl. IV). Zostupujeme chodníčkom smerom na juh, dole po trávach popri stenke, ktorá je priamo pred nami, ku veľkému kameňu 30m. Od kameňa (slučka) traverzujeme nižšie po strmých trávach ku borháku ZB1 v stenke. Pokračujeme v traverze po trávach k borháku ZB2 ďalej od stienky. Tu občas ťažšie rozpoznateľným chodníčkom na spodnú hranicu kotla ZB3, pod Velickou stenou do hornej časti žlabu, ktorým vedie Grószova cesta. ZB 4 je v SZ zatienenej stene priamo nad žlabom. Odtiaľ v zostupe traverzujeme chodníčkom na opačnú, slnečnú stranu žlabu. ZB5 je na balvane pri chodníčku. Od ZB5 po šikmých skalných platniach dole doprava k prvému zlaňáku, ktorý je nad strmými trávami. Vzdialenosti medzi jednotlivými postupovými borhákmi v zostupe nikdy neprekračujú 25 metrov! Ide o chodecký terén. Prvé zlanenie 29m je cez strmé trávy. (Je ideálne na zopakovanie si techniky zlaňovania. Zlaňujúci sa môže v ľubovoľnom mieste zlanenia postaviť.) Uprostred žlabu sa dá rozpoznať skalný pilierik. V dolnej časti pilierika je na pravej strane druhý zlaňovacie stanovište. Pri zlaňovaní 28m kolmo dole položeným terénom. Pozor na volné kamene ležiace v žľabe! Na konci zlanenia prejdeme 5m, (zapnutí stále v lane), doľava do sedielka pod stenu, ZB6. Nepokračujeme dole do žlabu! Zostúpime 20m kl. I, po skalnom hrebienku doľava nad stienku, ktorá je naľavo od žlabu. Tu je tretie zlaňovacie stanovište. Zlaníme 26m dole stenou. Sme na úpäti žlabu, ktorým vedie Groszova cesta. Na nástup do Jubilejnej cesty prejdeme 40 m chodníčkom doprava.

Celý zostup je v chodeckom teréne. Zlanenia sú v teréne kl. II.

Prístup pod cestu:

Od Sliezkeho domu 1670 m.n.m., po zelenej turistickej značke prejdite po východnom brehu Velického plesa. Za plesom, v prvom hangu¹ doliny začína chodník stúpať. Vede k nezvyčajnému miestu nazývanému Večný dážď. Na približne desiatich metroch chodníka tu z veľkého previsu neustále kvapká voda. Odtiaľto sa chodník začína čím ďalej viac približovať k Velickému vodopádu. Na serpentínach, ktoré sú najbližšie pri vodopáde sa pozrite na SV², smerom k Velickej stene. Približne na úrovni jaskyne v dolnej časti Velickej steny, naľavo od nej, je sedielko (prechod ku Granátovej vežičke) a vrchol ostrej veže nazwanej Velický zub. Pokračujte ďalej po značke až prídete do hornej časti doliny, ktorú tvorí lúka - Kvetnica. Tu už chodník stúpa iba veľmi mierne. Prejdete okolo nenápadnej odbočky vedúcej k Velickej próbe a za chvíľku ste pri malom Kvetnicovom pliesku. Na pravej strane chodníka sa tu nachádza veľký kamenný mužik³. Tu opustíte značkovaný chodník a odbočíte do prava. Stúpate po pravom trávnom hrebienku vedúcemu pod komín⁴ (Birkenmajer-Kupczyk). Nad ním je Žlab pod Dvojitou. Tento komín oddeľuje Velický zub od Granátovej steny. Na pravej strane od trávnatého hrebienka je drevená klietka slúžiaca na odchyt kamzíkov. Približne sto metrov od komína odbočte z hrebienka doprava k najnižšiemu miestu steny. Nástup do cesty je vo výške 1876 m.n.m. Desať metrov vpravo od nástupu je malá lesklá nerezová doska na pamiatku mladého českého horolezca.

Zóna pre skalolezcov:

Prvá a druhá dĺžka Jubilejnej cesty je odistená tak, aby ju bolo možné preliezť len s expreskami, bez zakladania vlastných postupových istení. Zo štandu nad druhou dĺžkou sa dá jedným 25 metrovým zlaňákom smerom doprava dostať pod stenu na nástup do žlabu (Grósz, kl. II). Vďaka tomuto sú tieto dĺžky vhodné aj pre rýdzich skalolezcov ako aj lezcov, ktorí majú k dispozícii iba časť dňa. Ak sa rozhodnete pre dvojdlžkovú športovú exkurziu v ceste, potom vedzte, že najkrajšie časti výstupu ostanú nespoznané nad vami.

Ôsma dĺžka: kl. IV, 29 metrov, 4 borháky

Cez stienku doprava nad previs 3m, 1B, kl. IV. Po hrane cez výšvihy 20m, kl. III. Výšvih pod vrcholom preliezame cez stienku vpravo 6m, kl. III. Štand č. 9 je meter pod vrcholom Velického zuba.

Lezci sa vidia zo štandov len obmedzene. Deviaty štand je na vrchole vedľajšej vežičky. Reťaz a borháky sú ale pri pohľade zo štandu č. 8 skryté.

Siedma dĺžka: kl. III, 28 metrov, 3 borháky

Položenou platňou k prvému borháku, 5m, kl. II. Kútom a platňami naľavo od hrebeňa na stupienok 20m, kl. III, 2B. (Medzi prvým až tretím borhákom sú výborné možnosti na založenie friendov a vklínencov.) Cez malú kaskádu k štandu č. 7 na plochom kameni naľavo od hrebeňa, 3m, kl. II. (Nad tretím borhákom sa dá založiť slučka.)

Lezci sa až po kaskádu vidia zo štandov. Ôsmy štand nie je z kazateľnice viditeľný.

Šiesta dĺžka: kl. IV, 22 metrov, 4 borháky

2m šikmo doprava na hranu pilierika. Odvážne priamo hore 20m, kl. IV, 4B, na štand č. 6. (Medzi B3 a B4 je ideálna krátka zvislá špára, do ktorej sa dá dobre založiť stredne veľký friend. Nad B4 sú dobré možnosti na založenie friendov a slučiek.) Pri lezení si opatrne preverujte pevnosť stupov a chytov. Spolulezec je na štande priamo pod vami! Lezci sa až po odlez z piliera vidia zo štandov. Siedmy štand nie je zo štandu č. 6 viditeľný.

Štvrtá dĺžka: kl. III, 24 metrov, 5 borhákov

2m priamo hore, 1B na trávnatú poličku. Odtiaľ doprava na hranu. Hrana nás vedie, 10m krásne tvarovanou žulou doľava 2B. Od trávinatej poličky, nad ktorou je v položenej platničke štvrtý borhák lezieme priamo hore. Cez obrovský skalný blok opretý o vežičku, nad ktorým je piaty borhák, prekokom na vrchol vežičky, kde je štand č. 4. (Na skalnom bloku je ideálne miesto na založenie slučky za hrot.)

Lezci sa navzájom vidia zo štandov. Piaty štand je na kazateľnici⁹ pod pilierikom¹⁰. Zo štandu č. 4 je dobre viditeľný. Pre prípad potreby zlanenia je k štandu č. 4 pridaná aj lanová slučka s veľkou karabínou - mailonkou.

Tretia dĺžka: kl. III+, 26 metrov, 4 borháky

Priamo hore 15m cez trávy a skalné stupne 1B, na trávnatú policu 2B, kl. II/III. (3m nad prvým borhákom sú špáry na väčší friend alebo vklíneneč). Z trávinatej police nad druhým borhákom lezieme 10m šikmo doprava na štand č. 3, ktorý je nad malou policou. (Nad tretím borhákom je vpravo výborná, takmer vodorovná špára na väčší friend, alebo vľavo ostrý odštep na slučku.)

Lezci sa navzájom vidia zo štandov. Štvrtý štand je na vrchole malej vežičky. Zo štandu č. 3 nie je viditeľný.

Druhá dĺžka: kl. IV, 19 metrov, 6 borhákov

Nohami na šikmej špáre 3m doprava k prvému borháku, kl. III. Odtiaľ hore cez položenú platňu⁸ 11m, 4B, kl. IV na trávnatú takmer vodorovnú špáru. Potom 5m šikmo doprava 1B cez skalný blok ku štandu č. 2 pod voľným!, ale dobre "zasadeným" kameňom, kl. III. Lezci sa navzájom vidia zo štandov. Zo štandu č. 2 je vidno štand č. 3.

Prvá dĺžka: kl. IV, 29 metrov, 12 borhákov

Priamo pod nástupom do Jubilejnej cesty sú dva borháky⁵ (štand), umožňujúce vzájomné istenie aj váhovo výrazne rozdielných lezcov. Nástup je položenou platničkou do previsu 2m. Previs kl. IV, 2B preliezame zľava. Nad previsom pokračujeme vhlbením šikmo doprava 3B na trávnatú poličku. Odtiaľ stále šikmo doprava cez stienky 4B až prídeme na platničku v komíne pod previsom kl. III, 8B. Tu traverzujeme⁶ 7m doprava 3B na štand⁷ č. 1, ktorý je skrytý za hranou, kl. IV. Lezci sa navzájom vidia zo štandov, ale štand č. 1 zo zeme nie je viditeľný.

Orientačná časová náročnosť pre dvojčlenné horolezecké družstvo

Prístup pod stenu ..... 35 minút.

Výstup ..... 3 hodiny a 10 minút

Zostup .....45 minút.

Návrat na Sliezsky dom ..... 30 minút.

Celkovo 5 hodín.

Pri postupe s dieťaťom počítajte s dvojnásobkom uvedených časov!

Pred začatím výstupu doporučujeme dodržať nasledovné pravidlá:

Overte si prognózu stabilného dobrého počasia ešte ráno pred výstupom

Mimoriadne nebezpečné sú najmä náhle búrky, pri ktorých je extrémne vysoké riziko zasiahnutia bleskom a padajúcimi podplavenými kameňmi. Nenastupujte do cesty ani v prípade rizika silného vetra alebo chladu.

Preverte si výkonostnú rezervu vášho lezeckého družstva

Prvolezec v ceste Jubilejná má byť spôsobilý liezť na skalkách bez fixných istení v piatom stupni UIAA (veľmi ťažké) spôsobom OS na prvom konci lana. Druholec zec má byť schopný liezť v piatom stupni UIAA na druhom konci lana s odsadávaním. V štvrtom stupni UIAA (ťažké) musí druholec zec liezť plynule bez odsadávania. Vytrvalostne musia byť prvolec zec aj druholec zec schopní preliezť desať skalkárskych ciest v štvrtom stupni UIAA za sebou (za jeden deň). Nenastupujte do cesty bez profesionála, ak máte lezecké skúsenosti iba z umelých stien. Pre začiatočníkov, mládež a deti je prelezenie Jubilejnej celodenným podujatím.

Ak je to potrebné, zopakujte si pred výstupom technické horolezecké znalosti

Všetci členovia horolezeckého družstva musia byť schopní samostatne zlaňovať s istením a istiť prvolec zca aj druholec zca! Aspoň prvolec zec má mať prakticky zvládnutý Strausov spôsob záchranu. Vhodná je aspoň minimálna skúsenosť s lezením viacdĺžkových ciest. Nevyhnutné sú základné znalosti správneho zakladania a vyberania istacích pomôcok (slučiek, vklínencov a friendov). Samozrejmosťou je samostatná znalosť základných horolezeckých uzlov a práce s karabínami.

Naštudujte si mapu, schému a opis výstupu. Nezabudnite na únikové možnosti a zostup.

Špecifiká pri výstupe s deťmi:

Ak plánujete preliezť Jubilejnú cestu s deťmi, najvhodnejším spôsobom prípravy je preliezť ju najprv bez detí. Až na základe toho, potom môžete zodpovedne posúdiť, akým spôsobom povediete výstup a zostup, prípadne zvolíte, do ktorých dĺžok pošlete dieťa ako prvolec zca. Najviac radosti z výstupu prináša dieťom a mládeži samostatná práca. Nechajte ich preto urobiť všetky činnosti, na ktoré už sú spôsobilé, alebo ktoré sa učia. Napríklad si sami môžu naštudovať schému a opis výstupu a potom vás v teréne podľa neho viesť. Všetky štandy ako aj postupové istenia rešpektujú detskú ergonómiu. V celej ceste vás preto môže pri správnej voľbe techniky, pod dozorom druhého rodiča, istiť dieťa. Optimálnym lezeckým tímom je družstvo: rodič - dieťa - rodič, alebo rodič - dieťa - dieťa - rodič. Nezabudnite zvoliť primerané tempo výstupu. Robte dostatok prestávok a dodržiavajte pitný a stravovací režim. Nezabúdajte, že vo veľhorskom teréne sa počasie môže rýchlo zmeniť. Majte preto v batohu správne oblečenie. Od Kvetnice a počas celého výstupu a zostupu je dobré pokrytie sieťou mobilného operátora. Celý výstup je dobre viditeľný z terasy Sliezkeho domu.

Doporučený materiál a vybavenie:

- sedacie a hrudné úväzy (prípadne celotelové úväzy pre deti)
- prilby
- 12 x expres (prípadne 8 x expres + 4 x slučka s karabínami)
- 5 x karabíny so zámkom a karabíny HMS
- pre každého lezca Reverzo, osma, alebo iná pomôcka na zlaňovanie
- 3 x friend (stredné a väčšie veľkosti)
- jedna malá sada vklínencov (3 až 5 kusov) a vyberák
- 4 x slučka s karabínami (120 a viac centimetrov)
- lezečky
- lekárnička s termoreflexnou alufóliou
- minimálne 1 x čelová lampa
- termoska s teplým čajom a jedlo do terénu
- oblečenie chrániace pred chladom a dažďom
- mobilný telefón s nabitou batériou
- schéma s opisom výstupu
- jednoduché lano 60 m! (zodpovedá zlaňák, ktoré sú vybudované na dĺžku 30 metrov a umožňujú spustenie prvolec zca na štand z ktoréhokolvek miesta v dĺžke, na manipuláciu je pre deti jednoduchšie), alternatívne 2 x 50 metrov dvojča alebo polovičné lano

Tatranský horolezecký slovníček:

- ¹ hang - prudký svah, ktorým sa dolina zdvihne o jedno „poschodie“
- ² SV - skratka svetových strán v tomto prípade severovýchod
- ³ kamenný mužík - dve, tri alebo viac kameňov položených na seba, niekedy to môže byť aj malá či väčšia kopa skál, je to základný umelo vytvorený orientačný prvok pre horolezcov
- ⁴ komín - skalný útvar pripomínajúci vnútro komína, alebo zvislej riny
- ⁵ borhák - lepená skoba osadená do vyvrtanej diery
- ⁶ traverz - vodorovný alebo šikmý lezecký postup
- ⁷ štand - istiace stanovište pozostávajúce minimálne z dvoch na sebe nezávislých istiacich bodov, miesto, na ktorom dolezie druholec zec k prvolec zcovi
- ⁸ platňa - skalný útvar (reliéf) bez výrazných špár, previsov, komínov a kaskád
- ⁹ kazateľňa, kazateľnica - prírodný skalný balkónik, alebo balkónik v pilieri
- ¹⁰ pilier - útvar (reliéf), pri ktorom je skala vypuklá mierne pripomínajúca horský hrebeň, je to opak vhlbenia alebo depresie

Bezpečnostné upozornenie:

Horolezectvo je potencionálne nebezpečné. Chyby a nedbalosť môžu mať za následok ťažké zranenia alebo dokonca smrť. Správna voľba vyžaduje skúsenosť a musí sa určiť na základe analýzy nebezpečenstva. Horolezectvo majú vykonávať iba vyškolené a skúsené osoby, alebo osoby, ktoré sú inštruované a pod dohľadom. Každý horolec zec by si mal byť vedomý, že pri nevhodnom telesnom a (alebo) duševnom rozpoložení môže dojsť k ohrozeniu bezpečnosti tak v normálnom ako aj v núdzovom prípade. Prvovýstupcovia a Muraria, s.r.o. za samostatných horolezcov v ceste Jubilejná na Velický zub nepreberajú žiadne ručenie. Zodpovednosť a riziko nesú vo všetkých prípadoch samotní horolezci alebo zodpovedné osoby.